

УДК 341.71

DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2026.94.4.18>

ЕВОЛЮЦІЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИЦТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Карвацька С.Б.,

*доктор юридичних наук, професор,
в.о. завідувача кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
ORCID: 0000-0001-9948-4866*

Чепель О.Д.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
ORCID: 0000-0001-5995-7569*

Строїч М.І.,

*асистент кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
ORCID: 0000-0003-0328-2851*

Карвацька С.Б., Чепель О.Д., Строїч М.І. Еволюція дипломатичних представництв в умовах глобалізації та цифрової дипломатії.

У статті досліджується еволюція дипломатії в цифрову еру, яка трансформувала міжнародну комунікацію, розширивши канали взаємодії між державами та недержавними акторами. Соціальні мережі і платформи миттєвої комунікації прискорили дипломатичні процеси, зробивши їх більш відкритими, водночас зменшивши ексклюзивність традиційних каналів, що раніше концентрували владу лише у руках політичних еліт та урядовців. Цей перехід створив новий глобальний ландшафт, де інформація стала ключовим ресурсом для прийняття рішень і формування міжнародних відносин.

Доведено, що разом із потенціалом цифрових інструментів з'явилися нові виклики. Кіберзагрози, включно з державними кібератаками та порушеннями безпеки даних, ставлять під загрозу конфіденційність і цілісність дипломатичної інформації, а швидке поширення дезінформації підриває довіру між країнами, спотворює переговори та дестабілізує міжнародні процеси. Ці явища підкреслюють необхідність надійних систем кіберзахисту, практик перевірки інформації та міжнародного співробітництва для нейтралізації ризиків у цифровому середовищі. Водночас цифрова дипломатія відкриває безпрецедентні можливості для прямого контакту урядів з глобальною аудиторією, підвищення прозорості державних процесів, зміцнення міжнародної співпраці та ухвалення рішень на основі даних. Вона сприяє демократизації дипломатії, розмиваючи традиційні ієрархічні структури, і дозволяє інтегрувати глобальний порядок денний у процеси врядування, торгівлі та державного брендингу.

У висновку наголошується, що майбутнє дипломатії залежить від здатності держав балансувати між можливостями цифрових технологій і супутніми ризиками. Комплексні стратегії, що поєднують кіберзахист, перевірку інформації та міжнародну координацію, стануть ключовими для ефективного функціонування дипломатії в цифрову епоху. Тільки через інтеграцію інноваційних комунікаційних інструментів із механізмами безпеки та управління інформаційними ризиками дипломатія зможе залишатися ефективною, надійною та адаптивною у глобалізованому цифровому середовищі.

Ключові слова: міжнародне право, практика міжнародних відносин, традиційна дипломатія, цифрова дипломатія, посольства, міжнародні організації, дипломатична практика, кібербезпека.

Karvatska S.B., Chepel O.D., Stroich M.I. The evolution of diplomatic missions in the context of globalisation and digital diplomacy.

This article examines the evolution of diplomacy in the digital age, which has transformed international communication by expanding the channels of interaction between states and non-state actors. Social media and instant messaging platforms have accelerated diplomatic processes, making them more open, whilst reducing the exclusivity of traditional channels that previously concentrated power solely in the hands of political elites and government officials. This transition has created a new global landscape where information has become a key resource for decision-making and the shaping of international relations.

It has been demonstrated that, alongside the potential of digital tools, new challenges have emerged. Cyber threats, including state-sponsored cyberattacks and data breaches, jeopardise the confidentiality and integrity of diplomatic information, whilst the rapid spread of disinformation undermines trust between nations, distorts negotiations and destabilises international processes. These phenomena underscore the need for robust cyber-security systems, fact-checking practices and international cooperation to mitigate risks in the digital environment. At the same time, digital diplomacy opens up unprecedented opportunities for governments to engage directly with a global audience, increase the transparency of state processes, strengthen international cooperation and make data-driven decisions. It contributes to the democratisation of diplomacy by eroding traditional hierarchical structures and enables the integration of the global agenda into governance, trade and nation branding processes.

The conclusion emphasises that the future of diplomacy depends on states' ability to balance the opportunities offered by digital technologies against the associated risks. Comprehensive strategies combining cyber security, fact-checking and international coordination will be key to the effective functioning of diplomacy in the digital age. Only by integrating innovative communication tools with security mechanisms and information risk management can diplomacy remain effective, reliable and adaptable in a globalised digital environment.

Key words: international law, practice of international relations, traditional diplomacy, digital diplomacy, embassies, international organisations, diplomatic practice, cybersecurity.

Постановка проблеми. Традиційно дипломатична діяльність була зорієнтована на системне спостереження, аналітичне опрацювання інформації та втілення довгострокових стратегічних цілей. Упродовж останніх десятиліть дипломатична практика зазнала глибокої модернізації, зумовленої стрімким розвитком цифрових інструментів. Цифрова епоха, позначена експансією мережі Інтернет, соціальних платформ та інноваційних засобів комунікації, істотно переосмислила механізми взаємодії як державних, так і недержавних акторів у міжнародному середовищі. Впровадження цифрових технологій спричинило еволюцію дипломатичного простору, відкривши нові можливості для комунікації та водночас породивши низку комплексних викликів. Якщо раніше дипломатичні контакти здебільшого обмежувалися формалізованими міждержавними переговорами, то нині цифрові платформи, зокрема Twitter, Facebook і YouTube, забезпечують урядам можливість прямої взаємодії з іноземною аудиторією у режимі реального часу, минаючи традиційні медіа та класичні протокольні бар'єри. Така модель, відома як «цифрова дипломатія» формує якісно новий рівень комунікації, що характеризується безпосередністю, відкритістю та розширенням каналів взаємозв'язку між державами, їхніми громадянами та міжнародними інституціями [1].

Метою статті є дослідження еволюції дипломатичних представництв в умовах глобалізації та цифрової дипломатії та визначення відмінностей між традиційною та цифровою дипломатією.

Стан опрацювання проблематики. Сучасні дослідження у світі фокусуються на тому, як інформаційні технології, соціальні платформи та великі дані змінюють традиційні канали дипломатичної взаємодії, прискорюють обмін інформацією та формують нові механізми впливу у глобальній політиці (праці таких вітчизняних науковців як Т. Краснополська, Т. Мірошниченко, Г. Федорова). У зарубіжних дослідженнях таких вчених як Д. Ібаньес-Тірадо, Дж. Кулеша, М. Марсден, В. Рашика, Д. Хеніг, Л. Хуршед прослідковується аналіз тенденцій до інтеграції цифрових інструментів у дипломатичну діяльність, що відкриває перспективи для переосмислення стратегічних підходів до міжнародних комунікацій, функцій та формує новий фронтір наукових досліджень і підкреслює інноваційний характер обраної теми.

Виклад основного матеріалу. Дипломатія як практика міжнародних відносин завжди сприяла політичним діалогам між державами та урядами, прагнучи водночас розвивати мирне співробітництво та вирішувати міжнародні конфлікти. Зі зростанням глобалізації та посиленням взаємозалежності країн через торгівлю дипломатія еволюціонувала – протягом останніх кількох років значення цифрових технологій вийшло за межі простої конкурентоспроможності [2]. Поява міжнародних недержавних суб'єктів революціонізувала динаміку глобальних справ [3, с. 75-89]. Дипломатія охоплює не лише мирне використання ресурсного потенціалу, а й залучення політичних та економічних важелів для реалізації зовнішньополітичної доктрини, що дає змогу простежити трансформації, які зумовили виникнення новітніх моделей формування державної політики. У межах такого підходу виокремлюють чотири ключові прикладні функції дипломатії: комунікативну, інформаційно-аналітичну, переговорну та функцію врегулювання конфліктів.

Сучасна дипломатія характеризується підвищеною відкритістю та динамічністю, поєднуючи елементи класичної та цифрової парадигм. На відміну від ієрархічної моделі «зверху вниз», притаманної класичній дипломатії у сфері переговорів і поширення інформації, сучасні практики передбачають більш горизонтальні та інтерактивні форми взаємодії. Окрім того, дипломатія в соціальних мережах може слугувати каналом комунікації для держав ще до початку офіційних переговорів [4, с. 122-135]. Поняття «цифрова дипломатія» охоплює як виникнення нових напрямів дипломатичної активності, так і модернізацію традиційних практик шляхом інтеграції інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій. Така трансформація зумовила активну присутність дипломатичних установ і окремих представників дипломатичного корпусу у соціальних мережах, де їхні акаунти нерідко виконують функцію самостійних каналів репрезентації офіційної позиції [5].

Водночас цифрова дипломатія постає як логічне продовження класичної дипломатичної практики, реалізоване через нові канали – офіційні вебресурси, масмедіа та соціальні мережі (зокрема Twitter і Facebook), які використовуються державними лідерами та урядами для встановлення безпосереднього контакту з аудиторією. Проте її зміст не зводиться лише до технологічного інструментарію: завдяки розширенню комунікаційних мереж вона істотно трансформує саму архітектуру дипломатичної взаємодії, залучаючи ширше коло учасників і зацікавлених сторін, ніж це було властиво традиційній дипломатії [1]. Цифрова дипломатія також виступає дієвим інструментом посилення спроможності держав здійснювати цілеспрямоване й кероване поширення стратегічно важливої інформації з метою досягнення визначених політичних цілей.

До переліку основних інструментів цифрової дипломатії Т. Краснопольська відносить: «створення та роботу веб-сайтів міністерств закордонних справ, посольств та міжнародних організацій (які служать для пояснення та транслювання їхньої національної зовнішньої політики та спростування неприйнятних дій чи претензій інших держав); соціальні мережі – поширення онлайн-каналів сприяє зростанню принципів відкритості та прозорості, соціальні мережі (Twitter, Facebook, Instagram та YouTube) забезпечують платформу для відкритого спілкування та стають найпотужнішим інструментом комунікації» [6, с.16].

Зростаюча цифровізація трансформує дипломатію, надаючи соціальним медіа ключову роль у забезпеченні прозорості та прямої комунікації з глобальною аудиторією, водночас породжуючи нові виклики для національної безпеки та міжнародної довіри. Цифрова дипломатія формує «суспільство обміну інформацією», де дипломати взаємодіють із державними та недержавними акторами, включно з організаціями громадянського суспільства, створюючи мережі співпраці та зменшуючи міжнародну напруженість. Вона також орієнтована на публічну дипломатію, управління знаннями та оперативне реагування у кризових ситуаціях, що дозволяє урядам ефективно просувати національні інтереси, налагоджувати міжнародні відносини та координувати гуманітарну допомогу в режимі реального часу.

Просування свободи в Інтернеті та демократії є ще однією ключовою метою цифрової дипломатії. Дипломатичні зусилля зосереджуються на розвитку технологій, що забезпечують свободу та відкритість Інтернету. Цифрова дипломатія також відіграє вирішальну роль у плануванні політики, особливо в управлінні міжурядовою політикою [5].

Цифрова дипломатія відкриває нові горизонти для зміцнення міжнародних відносин, дозволяючи урядам ефективніше доносити зовнішньополітичні цілі, відстоювати позиції з глобальних питань і взаємодіяти з іноземною громадськістю у більш гнучкий та динамічний спосіб. Швидкий обмін інформацією сприяє прискоренню переговорів, оперативному вирішенню криз

та підвищенню прозорості дипломатичних процесів. Водночас цифрова епоха породжує серйозні виклики: поширення дезінформації, загрози кібербезпеці та цифровий розрив між країнами створюють ризики для національної безпеки та рівноправної участі у глобальній дипломатії [7].

В умовах стрімкої цифрової трансформації забезпечення надійного й зручного доступу до інформації про дипломатичні установи набуває значення ключового чинника міжнародної взаємодії. Від органів зовнішніх зносин і консульських служб до аналітичної спільноти, медіа та громадян за кордоном – дедалі ширше коло користувачів сприймає цифрові сервіси як основний інструмент отримання відомостей про посольства, консульства та дипломатичний корпус у глобальному вимірі [8].

Цифрова трансформація суттєво змінила дипломатичну практику, розширивши взаємодію між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами. Якщо раніше дипломатія обмежувалася офіційними переговорами та контактами між урядами й міністерствами закордонних справ, то сьогодні цифрові технології включають у процес НУО, ЗМІ, радикально змінюючи динаміку глобальних взаємодій [7].

Цифрова трансформація також стимулювала розвиток дипломатії, орієнтованої на дані: аналітика, штучний інтелект і машинне навчання дозволяють дипломатам отримувати оперативну інформацію про громадську думку. Водночас цифрова ера породжує серйозні ризики: швидкість поширення інформації може використовуватися для маніпуляцій, ставить під питання безпеку, прозорість і достовірність комунікацій. Тому цифрова дипломатія потребує збалансованого підходу, що поєднує активне використання технологій із контролем ризиків для міжнародних відносин [7].

Т. Мірошниченко аналізує цифрову дипломатію як новітній вимір публічної дипломатії, яка інтенсивно еволюціонує в умовах глобальної диджиталізації міжнародних відносин, водночас виявляючи потребу у системному міжнародно-правовому впорядкуванні. Разом з тим, авторка розмірковує про те, що відсутність у Конвенції прямих положень щодо використання цифрових платформ у дипломатичній практиці зумовлює виникнення регуляторних лакун, зокрема у сфері діяльності віртуальних дипломатичних представництв та проведення онлайн-переговорів [9].

Цифрова ера значно посилила ризики дезінформації, коли навмисно поширювана неправдива інформація використовується для маніпулювання урядами, громадською думкою та дипломатичними процесами. Поширення фейків і «дідфейків» ускладнює дипломатичну роботу, створюючи труднощі у відокремленні достовірної інформації від зловмисного контенту. У відповідь країни інвестують у кібербезпеку та стратегії цифрової стійкості, проте витонченість кібератак часто випереджає заходи захисту, що ставить постійний виклик дипломатам. Ефективна цифрова дипломатія вимагає комплексного підходу: впровадження надійних протоколів безпеки, навчання дипломатів кібергігієні та активної міжнародної співпраці для протидії кібератакам, державно-фінансованому хакерству та забезпечення безпечного обміну дипломатичною інформацією, що є критично важливим для стабільності та цілісності міжнародних відносин у цифрову епоху [7].

Цифрова дипломатія стикається з системним викликом – вибуховим поширенням дезінформації, що трансформує інформаційний простір у фактор ризику для міжнародних відносин: швидкі канали комунікації одночасно відкривають нові можливості впливу й підсилюють маніпулятивні практики, здатні деформувати громадську думку, впливати на політичні рішення та підривати міждержавну довіру, провокуючи ескалацію конфліктів і ускладнюючи переговори. У відповідь формується багаторівнева архітектура протидії; відтак результативність цифрової дипломатії дедалі більше визначається здатністю інтегрувати інноваційні комунікаційні практики з активним управлінням інформаційними загрозами [7].

ЄС, розбудовуючи власний арсенал цифрової дипломатії, активно просуває реалізацію Глобального цифрового пакту ООН, схваленого на Саміті майбутнього 2024 р., який окреслює засади глобального цифрового врядування, приділяючи пріоритетну увагу захисту критичної інфраструктури в кіберпросторі та забезпеченню прав людини в цифровому середовищі [10].

Вагомим кроком у формуванні інституційної основи міжнародної співпраці у цій сфері стало прийняття Конвенції ООН проти кіберзлочинності 2024 р. (Ханойської) [11], яка позиціонується як перший універсальний договір, спрямований на протидію кіберзлочинам і впорядкування обміну електронними доказами; водночас започаткування у липні 2025 р. постійного механізму ООН щодо відповідальної поведінки держав у кіберпросторі за активної участі ЄС засвідчує поступову консолідацію підходів до застосування норм міжнародного права, включно зі Статутом ООН, у

цифровому вимірі, а подальша еволюція цих нормативних та інституційних інструментів сприятиме модернізації дипломатичної практики й зменшенню ризиків, пов'язаних із дезінформацією та кіберзагрозами [12].

Висновки. Еволюція дипломатії в цифрову еру радикально трансформувала міжнародну комунікацію, розширивши канали взаємодії між державами та недержавними акторами. Соціальні мережі, аналітика великих даних і платформи миттєвої комунікації прискорили дипломатичні процеси, зробивши їх більш відкритими, оперативними та інклюзивними, водночас зменшивши ексклюзивність традиційних каналів, що раніше концентрували владу лише у руках політичних еліт та урядовців. Цей перехід створив новий глобальний ландшафт, де інформація стала ключовим ресурсом для прийняття рішень і формування міжнародних відносин.

Разом із потенціалом цифрових інструментів з'явилися нові виклики. Кіберзагрози, включно з державними кібератаками та порушеннями безпеки даних, ставлять під загрозу конфіденційність і цілісність дипломатичної інформації, а швидке поширення дезінформації підриває довіру між країнами, спотворює переговори та дестабілізує міжнародні процеси. Ці явища підкреслюють необхідність надійних систем кіберзахисту, практик перевірки інформації та міжнародного співробітництва для нейтралізації ризиків у цифровому середовищі.

Водночас цифрова дипломатія відкриває безпрецедентні можливості для прямого контакту урядів з глобальною аудиторією, підвищення прозорості державних процесів, зміцнення міжнародної співпраці та ухвалення рішень на основі даних. Майбутнє дипломатії залежить від здатності держав балансувати між можливостями цифрових технологій і супутніми ризиками. Комплексні стратегії, що поєднують кіберзахист, перевірку інформації та міжнародну координацію, стануть ключовими для ефективного функціонування дипломатії в цифрову епоху. Тільки через інтеграцію інноваційних комунікаційних інструментів із механізмами безпеки та управління інформаційними ризиками дипломатія зможе залишатися ефективною, надійною та адаптивною у глобалізованому цифровому середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Khurshid Lalarukh. Digital Diplomacy and Globalization. *Pakistan Horizon*. Vol. 2023. Vol. 76. No. 3. URL: <https://pakistan-horizon.piia.org.pk/index.php/pakistan-horizon/article/view/309>.
2. Kerr P. & Wiseman G. *Diplomacy in a Globalizing World*(Oxford: Oxford University Press, 2017. P. 58-67 URL: <https://global.oup.com/ukhe/product/diplomacy-in-a-globalizing-world-9780190861612?cc=ua&lang=en&>.
3. Rashica V. The Benefits and Risks of Digital Diplomacy. *Review*. 2018. Vol.13. No. 1. P. 75-89. DOI: 10.2478/seeur-2018-0008 URL: <https://reference-global.com/article/10.2478/seeur-2018-0008>.
4. Marsden M., Ibañez-Tirado D. & D. Henig D. Everyday Diplomacy: Introduction to special issue. *The Cambridge Journal of Anthropology*. 2016. Vol. 34. No.2. P. 122-135. <https://kar.kent.ac.uk/55983/3/01%20Introduction%20to%20Special%20Issue.pdf>.
5. Olubukola S. Adesina. Foreign policy in an era of digital diplomacy. *Cogent Social Sciences*. 2017. № 3(1). С. 169-189 DOI: 10.1080/23311886.2017.1297175.
6. Краснопольська Т. М. Дипломатія як основа нової публічної дипломатії. *Актуальні проблеми політики*. 2022. Вип. 69. DOI <https://doi.org/10.32837/app.v0i69.1296> orcid.org/0000-0001-5936- URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/c1de523d-6631-440a-ab01-86d77a65e5c4>.
7. Zishan Abbas & Yousaf Muhammad. The Evolution of Diplomacy in the Digital Age: Opportunities and Challenges. December 2024. DOI: 10.13140/RG.2.2.16396.42889 URL: https://www.researchgate.net/publication/386341740_The_Evolution_of_Diplomacy_in_the_Digital_Age_Opportunities_and_Challenges).
8. Siniš a Grgić. Mapping the Digital Diplomatic Infrastructure: A Comparative Evaluation of Global Online Directories for Diplomatic Missions URL: <https://arxiv.org/pdf/2503.21645>.
9. Мірошніченко Тетяна, Федорова Ганна. Цифрова дипломатія як сучасний комунікаційний інструмент міжнародних відносин. *Грані*. 2021. Том 24. № 12. DOI: <https://doi.org/10.15421/1721119> URL: <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/1730>.
10. The Diplomatic Service of the European Union. Digital Diplomacy for a secure and competitive Europe. 25.06.2025 URL: https://www.eeas.europa.eu/eeas/digital-diplomacy-secure-and-competitive-europe_en.

11. UN Convention against Cybercrime. URL: <https://www.unodc.org/unodc/en/cybercrime/convention/text/convention-full-text.html>.
12. Kulesza Joanna. Cyber Diplomacy in Action: EU and Partners Deliver a UN Permanent Mechanism for Responsible State Behaviour and International Law in Cyberspace. 2025. URL: <https://pulaski.pl/en/cyber-diplomacy-in-action-eu-and-partners-deliver-a-un-permanent-mechanism-for-responsible-state-behaviour-and-international-law-in-cyberspace>.

Дата першого надходження рукопису до видання: 01.04.2026
Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 23.04.2026
Дата публікації: 10.05.2026

© Карвацька С.Б., Чепель О.Д., Строїч М.І., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0